

Π Α Ν Δ Ω Ρ Α.

1 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1859.

ΤΟΜΟΣ Θ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 215.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

τῶν Μεγάλων Μαγίστρων τοῦ ἐν Ῥόδῳ
Τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε φυλλάδ. 214.)

Ἡλιῶν de Villeneuve, 1319—1346.

Ἀφοῦ ὁ Μέγας Μάγιστρος Φούλκων de Villaret, ἕνεκα διχονομιῶν ἀναφρευσῶν ἐν τῷ Τάγματι, ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀρχῆς, συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν ἐπιτρόχην τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΒ' ἐν Λυονῶν τῷ 1319 Σύνοδος, ἐν ἣ συνελθόντες οἱ ἐκεῖ παρευρισκόμενοι Ἰππῶται ἀνέδειξαν Μέγαν Μάγιστρον τὸν Ἡλιῶνα de Villeneuve. Ἀμέσως δὲ μετὰ τὴν ἐκλογὴν διεύθυνεν αὐτῷ ὁ Πάπας τῇ 28 Ἰουνίου συγχαριτήριον ἐπιστολὴν δι' ἧς, εἰδοποιῶν αὐτὸν περὶ τῆς ἀναγορεύσεώς του, τὸν συμβουλεύει νὰ δεχθῇ τὸ χορηγηθὲν ἐκεῖνῳ καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπικυρωθὲν ἀξίωμα. Μετ' οὐ πολὺ ἀπὸ τῆς ἀναδείξεώς του, συνεκάλεσεν ὁ Ἡλιῶν ἐν Μομπελιέρῳ Σύνοδον, ἐν ἣ, ὡς πιστεύεται, ἔγινεν ἡ ἀπαίσια διαίρεσις τοῦ Τάγματος εἰς ἑπτὰ Διαλέκτους, διαίρεσις ἣτις ἐπέφερεν ἀκαλοῦθως μακροχρονίους ζηλοτυπίας καὶ σκάνδαλα. Ὑστερον δὲ ἠτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ῥόδον, ἀλλὰ κωλυθεὶς ὑπὸ μακρᾶς ἀσθενείας ἤλθε τὸ 1332.

Ὁ Ἡλιῶν ἦτο κεκοσμημένος ὑπὸ πολλῶν ἐξόχων ἀρετῶν, καὶ ἐκυβέρνησε τὸ Τάγμα μετὰ μεγίστης συνέσεως καὶ περισκέψεως. Ἐτελεύτησε δὲ ἐν Ῥόδῳ τῇ 27 Μαΐου 1346.

4 Ἄσπρον.

Ἐμπροσθεν. FR. ELIONVS. DEI GRACI... (Frater Elionus Dei Gracia . . .) Ὁ Μέγας Μάγιστρος γουμπετῆς ἐνώπιον διπλοῦ τινος σταυροῦ, τεθειμένου ἐπὶ τριῶν βαθμίδων.

Ὅπισθεν. OSPITALIS. IRLNI. MAR. (Hospitalis Hierosolimitani Magister ἢ Magister Rhodi). Σταυρὸς πεποικιλμένος ὑπὸ κρίνων.

Ἄργυρος. Ζυγίζει κόκκους ἐνετικῶς 36, 3/8 (α).

Πέτρος de Cornillan, 1354—1355.

Ὁ Πέτρος de Cornillan, Ἰππότης τῆς Διαλέκτου τῆς Προβέντζας, ἀνὴρ εὐτάχτου βίου καὶ αὐστηρῶν ἠθῶν, ἀνηγορεύθη Μέγας Μάγιστρος τῷ 1354. Ἐπὶ τῆς βραχείας διαρκείας τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ συνεκάλεσεν ἐν Ῥόδῳ Σύνοδον, ἐν ἣ ἐθεσπίσθησαν διάφοροι καλοὶ νόμοι καὶ διατάξεις· ἐπάλαισε δὲ πρὸς τὸν Πάπαν Ἰννοκέντιον Στ', ὅστις ἠπειλεῖ τοὺς Ἰππῶτας ὅτι ἤθελε τοῖς ἀραιοῦσαι τὰ κτήματα τῶν Τεμπλαρίων ἂν δὲν μετέβαινον εἰς Συρίαν πρὸς ἐπιτυχαστέραν ὑπεράσπισιν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἠδυνήθη ὁ Cornillan μετὰ κόπων πολλῶν ν' ἀποκρούσῃ τὸ σχέδιον τοῦ Πάπα ὡς ἀκατόρθωτον. Ἐξαιρέ-

(α) 100 κόκκοι ἐνετικῆ ἀναλογεῖται πρὸς κόκκους γαλλικοῦ 97, 3/8 ἢ ἀγγλικῶς 80.

κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1424 ὁ μὲν Φιλίβερτος de Naillac ἀπέβιασεν, ὁ δὲ Ἀντώνιος de Fluviano ἀνηγορεύθη Μέγας Μάγιστρος, ὁμολογεῖ, καὶ δικαίως, ἀγνοῖαν ὁ K. Friedlaender ἐὰν τὸ παρὰ τοῦ Zanetti ἀναφερόμενον νόμισμα πρέπη ν' ἀποδοθῆ εἰς τὸν πρῶτον ἢ εἰς τὸν δευτέρον. Διὰ τοῦ ἐν τῷ Βασιλικῷ Μουσείῳ τοῦ Ταυρίνου λοιπὸν νομίσματος, ὅπερ, κατ' ἐμὴν εἰκασίαν, εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο τῆς συλλογῆς τοῦ Γραδενίγου. λύεται πᾶσα ὡς ἐκ τῶν ἀσαφῶν λόγων τοῦ Zanetti προκύπτουσα ἀμφιβολία.

Ἰωάννης de Lastic 1437—1454.

Τελευτήσαντος τοῦ Ἀντωνίου de Fluviano τῷ 1437, ἀνηγορεύθη Μέγας Μάγιστρος ὁ Ἰωάννης de Lastic, ὅστις ἦτο Μέγας Ἡγούμενος τῆς Ἀλβέργνης (Auvergne) καὶ ἀνὴρ εὐμοιρῶν τῶν προσόντων ἐκεῖνων ἄπερ ἀποτελοῦσι τὸν καλὸν κυβερνήτην. Μαθὼν τὴν ἐκλογὴν του ἐνθ' εὐρίσκειτο ἐν Γαλλίᾳ, ἐσπευσε νὰ μεταβῆ εἰς Ῥόδον, καθότι εἶχον ἐγερθεῖ ὑπόνοιαι περὶ βραβυαρχικῆς ἐπιθέσεως κατὰ τῆς νήσου. Ἐπεχείρησε δὲ πάραυτα νέας ὀχυρώσεις, διαπραγματευόμενος ταύτοχρόνως μετὰ τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Ὀθωμανοῦ Ἀμυράτου. Καὶ οὗτος μὲν ἔστρεψεν εἰς ἀνακωχὴν, ὁ Σουλτάνος ὅμως τῆς Αἰγύπτου, ἐπερειδόμενος εἰς τὰς ἀρχαίας ἐγκαταστάσεις τῶν Ἀράβων ἐν Κύπρῳ καὶ ἐν Ῥόδῳ, ἐκήρυξε τὰς νήσους ταύτας ἰδιοκτησίαν του καὶ ἐπέμψε στόλον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπαιτήσεών του. Τὰ Αἰγυπτιακὰ πλοῖα λοιπὸν ἐπλησίασαν εἰς Ῥόδον τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 1440· ἀλλ' ἰδόντα τὸν ἐτοιμοπόλεμον στόλον τῶν Ἰπποτῶν ἐξερχόμενον, ἀπιστήθησαν καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὴν νῆσον Κῶ. Ὁ στόλος ὅμως τοῦ Τάγματος πλεύσας ταχύτερον, προέλαβε τὰ Αἰγυπτιακὰ πλοῖα καὶ ἠνάγκασεν αὐτὰ ἐκ νέου εἰς μάχην, ἣτις καὶ ἀπέβη πρὸς τοὺς Ἰππότες θριαμβικῆ. Μετὰ τέσσαρα ἔτη, τῷ 1444, νέος Αἰγυπτιακὸς στόλος ἐπολιόρκησε τὴν Ῥόδον ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἡμέρας· μὴ κατορθώσας ὅμως νὰ τὴν ἐκπορθῆσῃ, ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῆ. Μετὰ τὰς λαμπρὰς ταύτας νίκας, τὰς δοξασίας τὸ τε Τάγμα καὶ τὸν Μέγαν Μάγιστρον, ὁ Σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου ἔπαυσε τοῦ νὰ εἶναι ἐπίφοβος τοῖς Ἰππότησι. Ἀλλὰ τότε (1451) εἶχεν ἤδη διαδεχθῆ τὸν Ἀμυράτην Μωάμεθ ὁ Β', ὅστις κατακτίσας τὴν Κωνσταντινούπολιν τῷ 1453, ἔστειλε κήρυκα, ἐξικιτούμενος παρὰ τοῦ Μεγάλου Μαγίστρου φόρον καὶ ὑποταγὴν. «Μὴ γένοιτο!» εἶπεν ὁ Μέγας Μάγιστρος· ἀφοῦ εὗρον τὸ Τάγμα μου ἐλευθερον νὰ ἀφήσω αὐτὸ δούλον! πρὶν ἢ τοῦτο γίνῃ θέλω ἀποθάναι. Ἐμελλε τοιαύτη γενναία καὶ ὑπερήφανος ἀπάντησις νὰ παροργίσῃ τὸν ἀγέρωγον Μωάμεθ καὶ νὰ ἀναφλέξῃ τὸν πόλεμον· διὸ ὁ de Lastic προνόησε νὰ παρασκευάσῃ τὴν Ῥόδον πρὸς ἀμυναν, συνάξας πολεμοφόδια καὶ συγκαλέσας τοὺς Ἰππότες. Ἀλλ' εἰς τοιαύτην κρίσιμον στιγμήν ἐπῆλθε θάνατος αὐτῷ τὴν 19 Μαΐου 1454.

9 Ἴσπρον.

Ἐμπρ. + IOHS: D: LESTIC: MAGISTR: Ὁ

Μέγας Μάγιστρος γονυπετῆς ἐνώπιον διπλοῦ σταυροῦ ἐπὶ τριῶν βαθμίδων τεθειμένος. Ὀπισθεν δὲ αὐτοῦ, ἀσπίς διχοτομουμένη ὑπὸ ἐγκαρσίου κεραίας.

Ὀπισθ. + OSPITALIS: S: IOHS: IRLIN: R: Προτομὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου κρατοῦντος ἐν τῇ ἀριστερᾷ τὸν Ἄμνόν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν σημαίαν τοῦ Τάγματος.

Ἄργυρος. Ζυγίζει κόκ. ἐνετ. 39.

10 Ἴσπρον.

Ἐμπρ. + IOHS: LESTIC: MAGISTRI: Ὁ αὐτὸς τύπος τοῦ γονυπετοῦς Μεγάλου Μαγίστρου μετὰ τῆς αὐτῆς ἀσπίδος.

Ὀπισθ. + OSPITALIS: S: IOHS: IRLINI: RO: Ὁ αὐτὸς τύπος τῆς προτομῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου.

Ἄργυρος. Ζυγίζει κόκ. ἐνετ. 40, 3/8.

11 Ἴσπρον.

Ἐμπρ. + IOHS: LESTIC: MAGISTRI: Ὁ αὐτὸς τύπος τοῦ γονυπετοῦς Μεγάλου Μαγίστρου μετὰ τῆς αὐτῆς ἀσπίδος.

Ὀπισθ. + OSPITALIS: S: IOHS: IRLINI: R: Ὁ αὐτὸς τύπος τῆς προτομῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου.

Ἄργυρος. Ζυγίζει κόκ. ἐνετ. 38, 4/8.

Ἰάκωβος de Milly, 1454—1464.

Ὁ Ἰάκωβος de Milly, Μέγας Ἡγούμενος καὶ οὗτος τῆς Ἀλβέργνης, ἐξελέγη Μέγας Μάγιστρος τῇ πρώτῃ Ἰουνίου 1454. Διέτριβε δεῖν τῇ μονῇ του, ὅτε ἀπεστάλη πρὸς αὐτὸν ἐκ Ῥόδου ὁ Ἰππότης Boisron, ἀνεψιὸς του, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ παραστήσῃ ζωηρῶς αὐτῷ τὴν ἀνάγκην τῆς παρουσίας του. Ὄθεν ἐσπευσε νὰ μεταβῆ εἰς Ῥόδον, ὅπου ἡμέρα τῇ ἡμέρα ἀνεμένετο ἡ ἐπέλευσις τοῦ στόλου Μωάμεθ τοῦ Β'. Οὐ μόνον δὲ ἡ θέσις τῶν ἐν Ῥόδῳ Ἰπποτῶν ἀπέβαινε ὑπέροπτε κινδυνώδης, ἀλλὰ καὶ σύνολος ἡ χριστιανωσύνη κατείχετο ὑπὸ τρόμου, ἀπειλουμένη ὑπὸ τοῦ ἀγρίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατακτητοῦ. Διὸ, ὁ Πάπας Νικόλαος Ε' κατάρθρωσε ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τῆς προόδου τῶν Ὀθωμανῶν συμμαχίαν τινὰ τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης, εἰς ἣν προσετέθη πάραυτα καὶ ὁ νέος Μέγας Μάγιστρος, τῷ 1454. Ὁ τουρκικὸς στόλος ἐν ταῦτοις, λήσας τὰ παράλια τῆς Καρίας καὶ τῆς νήσου Κῶ, προέβη καὶ μέχρι Ῥόδου, ὅθεν ἀπήγαγε πλοῦσια λάφυρα καὶ πολυαριθμούς αἰχμαλώτους· τὸ δὲ ἐπὶ τὸ ἔτος 1455 ὁ ὑπὸ τοῦ Χαμζά Βέη διοικούμενος τουρκικὸς στόλος προσέβαλε καὶ πάλιν τὴν Ῥόδον καὶ πλείστας ἄλλας νήσους, ἀλλ' ἀπέτυχεν ὡσαύτως ἀπανταχοῦ. Μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τῶν Τούρκων, ὁ Ἰάκωβος de Milly ὠχύρωσε τὰ παράλια τῆς Ῥόδου καὶ ἐνεδυναμώθη, ἐνθ' ἡ πλοῖα τοῦ Τάγματος ἐδήουν τὰς τουρκικὰς παραλίας καὶ μεγάλως παρέβλαπτον τὸ ἐμπόριον. Δὲν εἶχεν ὅμως ὁ Μέγας Μάγιστρος νὰ πολεμήσῃ μόνους τοὺς Τούρκους, εἶχε περιπέσει νὰ παλαίσῃ καὶ πρὸς ἄλλους τινὰς πολεμίους. Διέκειντο ἐχθρικῶς τότε πρὸς τὸ Τάγμα καὶ ὁ Σουλτάνος αὐτὸς τῶν Μαμελούκων, ἔτι δὲ οἱ ἔνετοι, καθότι οἱ Ἰππότες εἶχον λάβει μέρος ἐνεργὸν ὑπὲρ τῆς νομίου Βασι-

λέσεως τῆς Κύπρου Καρλόττης κατὰ τοῦ νόθου ἀδελφοῦ τῆς Ἰακώβου, ὅστις ἔνα ἐξασφαλίσῃ εἰς ἑαυτὸν τὸν θρόνον τῆς Κύπρου διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου, ἐκήρυχθη ὑποτελής αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα, ὁ νόθος οὗτος Ἰάκωβος λαβὼν εἰς γυναῖκα τὴν ἔνετην Αἰκατερίναν Κορνάρου ὑπεστηρίχθη καὶ ὑπὸ τῶν ἔνετων, οἵτινες ἠνωμένοι τότε μετὰ τῶν Αἰγυπτίων, ἀπεβιάσθησαν εἰς Ῥόδον καὶ κατερήμωσαν τοῦ Τάγματος τὰς κατοχὰς. Εἰς ἐπίμετρον δὲ δυστυχίας, τὸ Τάγμα διεσπαράσσετο καὶ ἐσωτερικῶς ὑπὸ διχονοῶν ἐμφυλίων. Ὁ de Milly διὰ μιτριπαθείας καὶ συνετῶν διαπραγματεύσεων πτύχισε νὰ καταπαύσῃ τὰς θυέλλας ταύτας, ὁ δ' ἐπικείμενος κίνδυνος διεσκεδάσθη βραδύτερον ἐντελῶς διὰ τῆς μετὰ τοῦ Μωάμεθ συνομολογηθείσης ἀνακωχῆς. Ἐπὶ τέλους καταληθθεὶς ὑπὸ οξέως πυρετοῦ, ἀφηρηπάγη τῆς ζωῆς τῇ 17 Αὐγούστου 1464.

12. Χρυσοῦν Δουκάτον.

Ἐμπρ. IACOBV. D. ML. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς ὁρθιος, κρατῶν ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ βιβλίον, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ τὴν σημαίαν τοῦ Τάγματος, ἦν παραδίει πρὸς τὸν ἐνώπιον αὐτοῦ γονυπετῆ Μέγαν Μάγιστρον, περιβεβλημένον τὴν ἐπίσημον τῶν Ἰπποτῶν στολήν. Ὀπισθεν τοῦ ἁγίου S. IO. IERS, παρὰ δὲ τῷ δόρατι τῆς σημαίας M. R. D. στυλιδόν, κάτωθι δὲ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ δόρατος B. Ἡ ἐπιγραφὴ ἀναγινώσκεται οὕτως· Iacobus De Milly Magister Rhodi Dominus — Sanctus Johannes Hierosolymit anus.

Ὀπισθ. SIT. T. XPE. DATV. Q TV. REGIS ISTE DVCA. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ἐλλειπτικῷ κύκλῳ, ἔχων τὴν δεξιὰν ἀνυψωμένην καὶ εὐλογῶν· ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ κρατῶν τὸ Εὐαγγέλιον. Δεξιόθεν αὐτοῦ τέσσαρες ἀστέρες, ἀριστερόθεν δὲ πέντε.

Χρυσός.

Τὸ ἀνωτέρω σπανιώτατον καὶ μοναδικὸν χρυσοῦν Δουκάτον τηρεῖται ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ, ἐδημοσιεύθη δὲ ὑπὸ τοῦ K. Phister ἐν τῷ Numismatic Chronicle, 1852, σελ. 2. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ὀλίγων χεῖρας περιέρχεται τὸ ἀγγλικὸν περιόδικον αὐτό, καλὸν ἔκριναι νὰ ἐμπεριλάβω καὶ τὸ νόμισμα τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ἀνεκδότων τῶν Μεγάλων Μαγίστρων.

Τὸ κάτωθι εἰς τὴν ἄκρην τοῦ δόρατος B πρέπει νὰ ἐκλειφθῇ, κατ' ἐμὴν γνώμην, ὡς σημείον τι τοῦ νομισματοκοπέου, καὶ οὐχὶ ὡς τὸ ἀρκτικὸν στοιχεῖον τῆς λέξεως Baptista, ὡς φρονεῖ ὁ Κύριος Phister.

Ἰδοὺ καὶ νομίσματα τοῦ Τάγματος τῶν Ἰπποτῶν ἀνευ ὀνόματος Μεγάλου Μαγίστρου.

13. Ἐμπρ. + MAGISTRI: HOSPITALS: Φρούριον ἐντὸς κύκλου κοκκωτοῦ.

Ὀπισθ. + IEROSOLIMITANI: ROD. Σταυρὸς ἐντὸς κύκλου κοκκωτοῦ. Ἐν τῷ ἐμβαδῷ, μετὰ τῶν

τῶν βραχιόνων τοῦ σταυροῦ, εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην γωνίαν εἰς κρίκος μικρός.

Χαλκός.

14. Ἐμπρ. + OSPITALS S IO. Φρούριον ἐντὸς κοκκωτοῦ κύκλου.

Ὀπισθ. + OSPITALS S IOA. Σταυρὸς ἐντὸς κύκλου κοκκωτοῦ. Ἐν τῷ ἐμβαδῷ, μετὰ τῶν βραχιόνων τοῦ σταυροῦ, εἰς τὴν πρώτην καὶ τετάρτην γωνίαν εἰς κρίκος μικρός.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Φεβρουαρίου 1859.

Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΝΑΥΠΗΓΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

Πολλάκις καὶ διὰ τῆς Πανδώρας καὶ διὰ τοῦ Spectateur de l'Orient (α) ἐδημοσιεύσαμεν ἐπιστήμους εἰδήσεις περὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἥτοι περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς χωρητικότητος τῶν πλοίων, περὶ τῶν ναυτῶν, περὶ ναυπηγίας, περὶ λιμένων καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐθεωρήσαμεν δὲ ταύτας τῶσφ μᾶλλον σπουδαίας ὅσφ μὴ αἰσθανόμενοι εἰσέτι ἀρκούντως εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ὠφέλειαν τῶν πολιτειογραφικῶν εἰδήσεων, σπανίως συντάσσόμεναι τοιαύτας. Τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείων φαίνεται ἀκριβέστερον κατὰ τοῦτο, διότι κατ' ἔτος ἐκδίδει πίνακας πιστοποιούντας τὴν κατάστασιν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ.

Παρὰ τὰς πληροφορίες ταύτας εἶχομεν καταδείξει καὶ ἄλλην ἐργασίαν τοῦ ὑπουργείου περιεργωτάτην, καὶ ἴσως οὐτε εἰς τὴν Εὐρώπην συνήθη, τὸν μακρόν, λέγομεν, πίνακα, ἐν ᾧ περιέχονται τὸ εἶδος, τὸ ὄνομα, ἡ ἡλικία τῶν πλοίων, τὰ ὀνόματα τῶν διευθυντῶν καὶ οἱ λιμένες εἰς οὓς ἀνήκουσιν. Ὁ πίναξ οὗτος μεταρρυθμισθεὶς κατὰ τὰς γενομένας μεταβολὰς, ἐτυπώθη μετὰ ταῦτα καὶ δευτέρον καὶ τρίτον.

Ἐπειδὴ δὲ, πλὴν τῶν πλοίων ἅτινα ναυπηγοῦνται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀγοράζονται καὶ τινὰ ξένα, ἐπεθυμήσαμεν νὰ μάθωμεν πόσοι εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν πρώτων, παρεκαλέσαμεν τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείων νὰ παραχωρήσῃ εἰς ἡμᾶς καὶ τούτων τὴν σημαίωσιν. Ταύτην λοιπὸν λαβόντες παραθέτομεν ἐν ταῦτα ἔχοντες τὴν πεποιθήσιν ὅτι θέλομεν εὐχαριστήσαι τὸν ἀναγνώστην. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ σημαίωσις αὕτη περιλαμβάνει μόνον τὰ Ἑλληνικὴν σημαίαν φέροντα, ὅσα ἐναυπηγήθησαν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ 1843 μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου τοῦ 1858 ἔτους.

(α) Ἴδε φυλλ. Πανδώρας ἀρ. 57, 60, 77 καὶ 151, καὶ φυλλ. Spectateur 2, 6, 22, 19 καὶ 84.

Τόπος κατα- σκευής	Γαβάραι	Βρέκια	Γολέται	Βορφόρδα	Κότερα	Σακολέβρι	Μύστια	Βρατσέρι	Τρεχαντήρια	Γερνίλια	Περάματα	Καίλια	Τράται	Λέβδοι	Τὸ ὅλον		
															τῶν πλοίων	τῆς χωρητι- κότητος	τῶν ναυτῶν.
Ἰδρα		48	10	7				5	251				4	11	333	11144	1,990
Σπέτσαι	2	225		21				5	356	1			3	30	643	44337	3375
Πειραιεύς		34	6	18				56	98					48	257	9112	1291
Πόρος				5				1	12					8	26	331	97
Κορωνίς		1							255						256	2130	880
Σύρος	7	524	123	87		11	3	25	15	53	16		4	44	909	134,318	6685
Μύκονος						2				9	1		4	5	21	113	102
Θήρα		3	10	1		22	12	6	8	5		2	2	8	79	1598	286
Ἄνδρος		4	1	6		1		4	1	12	21		7	11	71	1210	359
Μήλος			1			1		3	1		9				15	75	48
Σκιάθος		44	34	2	1		3	7	23	8			8	23	153	9,098	898
Χαλκίς		2	5	2	1			8	14	24			5	19	80	685	325
Ἀμαλιόπολις		24	10						7	6				8	55	5,862	328
Σκόπελος	1	52	22					8	16	20			7	26	152	11,981	868
Κύβη		9	21	1				3	4					11	49	2,770	390
Μεσολόγγιον			2			1		7		26				24	60	749	241
Πάτρα		1	1					14						17	66	989	262
Πύλος			1					4						2	25	54	162
Γαλαξείδιον		62	28	1				57						14	162	17982	1000
Καλάμαι				2		1		15			25	90	4	8	145	772	355

10.1030.275.153.2.39.18.228.1064.138.75.188.32.337.3.586.255.674.19,942

ΤΑ ΕΝ ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΙ

HEPI TON GAMON

ΕΘΙΜΑ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἰδε φυλλάδ. 214.)

Δ.

Τὴν δευτέραν πλύνουσι καὶ καθαρρίζουσι τὴν οἰκίαν. Τὸ ἐσπέρας τῆς ἐπιούσης τρίτης γίνεται τὸ παρακοίμισμα. Τὸ πρῶτ' (τῆς τρίτης) σηκώνεται ἡ νύμφη εἰς τὸ πῶδε (διότι ἕως τότε ἐκάθητο ὑπὸ τὸν νυμφῶνα). Ἀπὸ τούτου δ' ἀρχεται τὸ χερογλίμμα, ἡτοι ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας μέχρι τινὸς ὀφείλει νὰ φιλή πικνὸς εἰσερχομένου χεῖρα καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων καὶ κορασιῶν. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχονται καὶ τὰ χαρίσματα. Εἰς τὴν νύμφην, προσφέρουσιν εἰς πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ ποτήριον οἰνοπνεύματος, χαρίζουσι ἐκάστος φλωρίον ἴσης ἢ διαφόρου ἀξίας, βρίσκοντες αὐτὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου, πίνοντες τὸ οἰνόπνευμα. Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἰθίζοντο τὰ δῶρα κτῆτα, τινὰ τῶν ὀπίων, τὰ ὑπὸ τοῦ νυμφίου δηλαδὴ καὶ τῶν οἰκείων διδόμενα, ἐλέγοντο ἀνακαλυπτήρια. Ἀρμόζει δὲ καὶ τανῦν ἢ ὀνομασία αὐτῆ, τῶν αὐτῶν γινόμενων. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μὲν ἐδίδοντο τὴν ἐπιούσαν τοῦ γάμου, τανῦν δὲ τὴν τρίτην. Ἡ νύμφη ἀναλαμβάνουσα τὸ πο-

τήριον φιλεῖ καὶ πάλιν τὴν χεῖρα τοῦ δόντος. ἔρχονται δὲ καὶ διάφοροι συγγενεῖς καὶ φίλοι, καὶ ποιοῦσιν ὁμοίως. Συνεθίζουσι δὲ τινες τῶν γονέων νὰ πέμπουσιν εἰς τὴν νεόνυμφον θυγατέρα αὐτῶν διάφορα τρωγᾶλια δι' ἀδελφοῦ ἢ παιδὸς τινος τῶν πλησιεστάτων συγγενῶν. Τὴν πρῶτην τῆς τρίτης φροτώσαντες εἰς τινὰ γυναῖκα πέμπουσιν οἱ γονεῖς τῆς νύμφης τὸ κιβώτιον αὐτῆς, περιέχον τὴν προικκ, συνισταμένην εἰς ὄρισμένην ποσότητα ἐνδυμασιῶν. Οἱ πλουσιώτεροι δίδουσιν ὅσα ἂν θέλωσιν. Εἰς τὴν κομίσασαν δὲ τὸ κιβώτιον τοῦτο δίδεται μικρὸν τι ποσὸν χρημάτων. Ἀνοίγεται δὲ ἐνώπιον πολλῶν συγγενῶν καὶ φίλων συνελθουσῶν ἐπὶ τούτῳ. Ἡ προικκ εἶναι κτῆμα ἀναραίρετον τῆς νύμφης, ὡς καὶ τὰ διάφορα δῶρα ἃ τινὰ ἐδόθησαν αὐτῇ, ὥστε, ἂν χηρεύσασα ὑποστρεψῆ εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, συνεπάγεται καὶ ταῦτα.

Τὴν προσεχῆ κυριακὴν (ἐνίοτε δὲ καὶ ἀργότερον ἢ καὶ οὐδόλω) γίνονται τὰ λεγόμενα ἐπτά ἢ ἡ ἀντίγαρα. Προσκαλοῦνται ὑπὸ τῶν γονέων τῆς νύμφης αὐτὴ μετὰ τοῦ γαμβροῦ, τοῦ παρανύμφου, τῶν γονέων καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ γαμβροῦ. Πρακτικῶς τράπεζα, γίνονται χοροί, πολλάκις μέχρι πρωίας, ὅτε ἀπέρχονται πάντες, πλὴν τῶν νεονύμφων, οἵτινες μένουσιν ἐκεῖ ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἢ καὶ πλείους ἐνίοτε ἡμέρας. Καὶ ἐνταῦθα δὲ ἐξαιρουμένη τὰ εἰς τὴν νύμφην χαρίσματα.

Σημ. Πάλιν ἐγένετο ὁ γάμος οὕτω. Τὴν κυρια-

κὴν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου γυναῖκες τινες, συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ, ἀπερχόμεναι ἔκοπτον δύο κλήματα ἀμπέλου ἀδουσαι.

«Τ' εὐλογημένον τὸ βεργίν, ποῦ πάει νὰ στεφανώσῃ.»

ἔπειτα καθήμεναι ἐσχημάτιζον ἐκ τούτων δύο στεφάνους δένουσαι τὰ κλήματα, καὶ κοσμοῦσαι αὐτοὺς διὰ θυσσάνων ἐκ μετᾶξης, ἔψαλλον.

«Τ' εὐλογημένον τὸ βεργίν, ποῦ πάει νὰ στεφανώσῃ.»

Οὗτοι ἦσαν οἱ στέφανοι τῶν νυμφίων, οὓς ἐφύλαττον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς νομίζω. Περιέδενον δὲ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ γαμβροῦ καὶ τοῦ παρανύμφου ζώνην ὡς τὸ τουρκικὸν σαῖρκι, ἐνέδουον τὸν γαμβρὸν μακρὸν ἐρυθρὸν ἐπενδύτην, οὗ τινος τὰ κράσπεδα ἐκράτουν ἐκατέρωθεν δύο νεάνιδες ἀνήρατων εἰς τὴν ὄσφον αὐτοῦ ξίφος, ὅπερ ἐκράτει νέος τις ἀρματοφύλακος λεγόμενος. Καὶ οὕτως ἀπήρχοντο εἰς παραλαβὴν τῆς νύμφης. Τὰ δ' ἄλλα ἔθιμα ἦσαν σχεδὸν ταῦτα τοῖς σήμερον, πλὴν τῶν ἐπελθόντων νεωτερισμῶν.

—ο—

Ἐν Οἰνῷ (τανῦν Οἰναίον, ἴσως διὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ πολλοῦ οἴνου), πόλει τοῦ Εὐξείνου Πόντου (ἰδὲ Ἀρρ. Περίπλ. ἐν τῇ Συλλ. τῶν ἐν ἐπιτομῇ τοῖς πάλαι γεωγραφηθέντων Τόμ. Α'. σελ. 286), μετὰ τὴν στέφην νέος τις, ἀπ' οὗ ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς ἐκκλησίας ἰστάμενος διανεῖμῃ οἶνον τοῖς εὐρισκομένοις ἐκεῖ, συντρίβει τὸ σκεῦος παρὰ τοὺς πόδας τῶν νεονύμφων. Ὄταν δ' ἔλθωσιν εἰς τὸ προαύλιον τῆς οἰκίας, σφάζουσιν εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν ἀλέκτορα (ὃν ἐκεῖ ἀλαχτόρι κατὰ παραφθορὰν ὀνομάζουσιν).

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ

ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἰδε φυλλάδ. 213.)

Ὁ Ἰωσήφ, ἀπ' οὗ ἔθεσε τὸ ποτήριόν του εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν, διατάττει νὰ παρεμποδίσωσι τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰακώβ' οὗτοι δὲ ἐκπλήττονται, ἐνῶ ὁ Ἰωσήφ προσποιεῖται ὅτι θέλει νὰ κρατήσῃ τὸν ἐνοχόν τὸν Βενιαμίν διηγεῖται εἰς τὸν Ἰωσήφ ὅτι ὁ Ἰακώβ' τῷ εἶπε πρὶν κινήσασιν εἰς Αἴγυπτον ἃ Γνωρίζεις ὅτι ἔχω δύο υἱοὺς ἀπὸ τὴν Ραχὴλ τὴν γυναῖκά μου τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν θηρίον ἄγριον κατέφαγεν ἀπερχόμενον εἰς τὴν ἐξοχὴν, καθὼς μὲ εἶπατε, καὶ μέχρι τοῦδε δὲν ἐφάνη ἂν λοιπὸν λάβετε ἤδη καὶ αὐτὸν μαζὴ σας καὶ σὰς συμβῆ καθ' ὅδον περιστατικόν τι, θέλετε ἐπιφέρει τὴν θλίψιν εἰς τὸ γῆρας μου, ὥστε θὰ καταβῶ αὐθροεῖ εἰς τὸν Ἄδην. Ὡς τότε ὁ Ἰωσήφ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ κρατήσῃ τὸν αὐτόν του, ἐπειδὴ ἦτο περικυκλωμένος ἀπὸ πολλοὺς

ἀνθρώπους, διέταξεν ὄλους νὰ ἐξέλθωσιν, ὥστε κἀνεὶς ξένος νὰ μὴ ἦνε παρὼν ἐνῶ ἔμελλε ν' ἀναγνωρισθῆ με τοὺς ἀδελφούς του. Καὶ με δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑψώσας τὴν φωνὴν του, ὥστε νὰ ἀκουσθῆ ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ἀπὸ ὄλων τὸν οἶκον Φαραῶ, εἶπεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του ἃ Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωσήφ τρώντι ὁ πατὴρ μου ζῆ ἀκόμη; Ὡς ἄλλ' οἱ ἀδελφοὶ του δὲν ἠδύναντο ν' ἀποκριθῶσι, τόσον κατεκυριεύθησαν ἀπὸ τὸν τρόμον. Τοὺς ὠμίλησε λοιπὸν μετὰ γλυκύτητος καὶ τοὺς εἶπε ἃ Πλησιάζατέ με. Ὡς ἔγω εἶμαι Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός σας, τὸν ὅποιον ἐπώλησατε εἰς τοὺς Αἰγυπτίους μὴ φοβεῖσθε ποσῶς δὲν ὠδηγήθην ἐνταῦθα ἀπὸ ἰδικὴν σας ἐπιβροχὴν ἀλλὰ μετὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ σπεύσατε νὰ εὐρητὲ τὸν πατέρα μου. Καὶ βίβητε εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ἀδελφοῦ του Βενιαμίν ἐκλαυσε, καὶ ὁ Βενιαμίν ἐπίσης ἐκλαυε κρατῶν αὐτὸν ἐνηγκαλισμένον ὁ Ἰωσήφ ἐνηγκαλίσθη ἐπίσης ὄλους τοὺς ἀδελφούς του, καὶ ἐκλαυσεν εἰς καθένα ἀπὸ αὐτούς.

Ἰδοὺ ἡ ἱστορία τοῦ Ἰωσήφ τὴν ὁποίαν δὲν εὐρίσκομεν ποσῶς εἰς τὰ συγγράμματα ἐνὸς σοφιστοῦ, (διότι ἔστι ἔγγραφο μετὰ τὴν καρδίαν καὶ μετὰ τὰ δάκρυα δὲν ἀνήκει ποσῶς εἰς τοὺς σοφιστάς) εὐρίσκομεν τὴν ἱστορίαν ταύτην εἰς τὸ βιβλίον τὸ ὅποιον χρησιμεύει ὡς βᾶσις εἰς θρησκείαν τοσοῦτον εὐχερῶς ἐξαπλωθεῖσαν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Ἰδωμεν πῶς ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῶν ἀδελφῶν του ὑπερτερεῖ τὴν τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ τοῦ Τηλεμάχου.

Ὁ Ὀμηρος, καθὼς μᾶς φαίνεται, ἔπεσον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς πλάνην μεταχειρισθεὶς τὸ μεγαλοπρεπές εἰς τὰς δραματικὰς πράξεις, ὅταν τὰ πάθη ἐξάπτωνται καὶ διὰ τὰ θαυμάσια προέρχονται ἀπὸ τὴν ψυχὴν, ἡ παρέμβασις θεότητος ψυχραίνει τὸ δράμα, δίδει εἰς τὰς αἰσθήσεις τὴν ἰδέαν τοῦ μύθου, καὶ ἀνακαλύπτει τὸ ψεῦδος τοῦ ποιητοῦ, ἐκεῖ ὅπου ἐνόμιζε τις ὅτι θέλει εὐρεῖ τὴν ἀλήθειαν. Ἄν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀνεκαλύπτετο ὑπὸ τὰ βᾶκχ του ἀπὸ φυσικόν τι σημεῖον, ἤθελεν εἶσθαι συγκινητικώτερος. Τοῦτο καὶ ὁ ἴδιος Ὀμηρος ἤσθθη, διότι ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης ἀναγνωρίζεται ἀκολούθως παρὰ τῆς τροφῆς τοῦ Εὐρυκλείας ἀπὸ ἔχθος ἀρχαίας οὐλῆς, καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς του Λαέρτου ἐκ τῆς περιστάσεως τῶν δεκατριῶν δένδρων τὰ ὅποια ὁ γέρον ἐδωρήσατο εἰς τὸν Ὀδυσσεῆ παῖδα ἔτι ὄντα. Συνήθως εὐχαριστούμεθα νὰ βλέπωμεν ὅτι τὰ πράγματα τῶν ἐκπορθητῶν τῶν πόλεων εἶνε ὅποια καὶ τὰ τῶν κοινῶν ἀνθρώπων.

Ἡ ἀναγνώρισις γίνεται ἔτι κάλλιον εἰς τὴν Γένεσιν ποτήριον τίθεται χάριν ἀθωοτάτης ἐκδικήσεως εἰς τὸν σάκκον νέου καὶ ἀνάκου ἀδελφοῦ ἀδελφοὶ ἐνοχοὶ λυποῦνται καὶ σκέπτονται ὅποιον πένθος θέλει καταλάβει τὸν πατέρα των εἰς τὴν ἀγγελίαν τοῦ νέου τούτου ἀτυχήματος ἡ ἰδέα μόνη τῆς θλίψεως ταύτης τοῦ γέροντος Ἰακώβ' συντρίβει ἐν ἀκαρεῖ τὴν καρδίαν τοῦ Ἰωσήφ, καὶ τὸν βιάζει ν' ἀνακαλυφθῆ ταχύτερον παρ' ὅτι εἶχε προποφασίσει. Ὅσον δὲ διὰ τὴν περιφημίαν ἐκφρασιν ἐγὼ εἶμαι

ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός σας, γνωρίζομεν ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν Βολταῖρον ἔκαμε νὰ κλαύσῃ ἀπὸ θαυμασμόν. Τὸ πατὴρ θεὸς εἶμι εἶνε πολὺ ὑποδεέστερον τοῦ ἐγὼ εἶμι Ἰωσήφ· ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς εὐρίσκει ἐν τῷ Τηλέμαχῳ υἱὸν ὑπήκοον καὶ πιστόν, ὁ δὲ Ἰωσήφ ὁμιλεῖ εἰς ἀδελφούς οἵτινες τὸν ἐπώλησαν· δὲν τοῖς λέγει εὐθύς ἐγὼ εἶμι ὁ ἀδελφός σας, ἀλλὰ μόνον ἐγὼ εἶμι ὁ Ἰωσήφ, καὶ τὸ πᾶν ὡς πρὸς αὐτοὺς περιέχεται εἰς τὸ ἀπλοῦν τοῦτο ὄνομα τοῦ Ἰωσήφ· ὡς ὁ Τηλέμαχος ἐκπλήττονται καὶ αὐτοί, δὲν τοὺς ἐκπλήττει ὁμοῦ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ὑπουργείου Φαραῶ, ἀλλὰ πρᾶγμα τι ἐν τῷ βᾶθει τῆς συνειδήσεώς των.

Καὶ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς κάμνει εἰς τὸν Τηλέμαχον ἐκτεταμμένον συλλογισμόν διὰ νὰ τῷ ἀποδείξῃ, ὅτι εἶνε ὁ πατὴρ του· ὁ Ἰωσήφ ὁμοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην τόσων λόγων πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰακώβ· τοὺς προσκαλεῖ πλησίον του· διότι, ἂν καὶ ὕψωσε τὴν φωνὴν του ἀρκετὰ διὰ νὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ ὅλην τὴν αὐλήν τοῦ Φαραῶ ὅταν εἶπεν ἐγὼ εἶμι Ἰωσήφ, οἱ ἀδελφοὶ του ὁμοῦ ἔπρεπε νὰ ἦνε οἱ μόνον ἀκροαταὶ τῆς ἐξηγήσεως τὴν ὁποίαν ἐμελλε νὰ ἐπιφέρῃ χαμηλοφώνως· «*Εγὼ εἶμι Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός ὑμῶν ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον.*» Οὐδὲν ἄλλο φαίνεται εἰς ταῦτα ἢ ἡ εὐαισθησία, ἡ γενναιοῦτης καὶ ἡ ἀπλότης εἰς τὸν ὕψιστον αὐτῶν βαθμῶν.

Ἄς μὴ λησμονήσωμεν νὰ σημειώσωμεν μὲ ποίαν καλοκάγαθίαν ὁ Ἰωσήφ περηγορεῖ τοὺς ἀδελφούς του, καὶ τὴν συγγνώμην τὴν ὁποίαν ἀποδίδει εἰς αὐτοὺς λέγων ὅτι, ἀντὶ νὰ τὸν καταστήσωσι δυστυχῆ, ἔγειναν ἐξ ἐναντίας αἰτίαι τοῦ μεγαλείου του. Ἰδοὺ διατί ἡ Ἁγία Γραφή εἰσάγει πάντοτε τὴν θεῖαν πρόνοιαν εἰς τὴν σκηνογραφίαν τῶν εἰκόνων τῆς. Τὸ μέγα τοῦτο συμβούλιον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον διεξάγει τὰς ὑποθέσεις τῶν ἀνθρώπων, καθ' ὃν καιρὸν αὐταὶ φαίνονται ὅπως διόλου ἐγκαταλελειμμένοι εἰς τοὺς νόμους τῆς τύχης, ἐκπλήττει θαυμασιῶς τὸ πνεῦμα· ἀγαπᾷ τις τὴν κεκρυμμένην ἐκείνην χεῖρα εἰς τὰς νεφέλας, ἥτις ἐργάζεται ἀκαταπαύστως διὰ τοὺς ἀνθρώπους· ἀγαπᾷ πάντοτε νὰ ὑποθέτῃ ἀπόκρυφόν τι εἰς τὰς βουλάς τῆς θείας σοφίας, καὶ νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἡ στιγμιαία ζωὴ μας εἶναι σκοπὸς τῆς αἰωνιότητος.

Τὸ πᾶν εἶνε μέγα ἐν τῷ Θεῷ, καὶ τὸ πᾶν μικρόν καὶ εὐτελεὲς ἄνευ τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο ἰσχύει καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν αἰσθημάτων. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ πᾶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἰωσήφ συμβαίνει ἀκριβῶς καθὼς εἶναι σημειωμένον εἰς τὴν Γένεσιν, καὶ ἄς παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβ εἶνε τόσον καλὸς καὶ τόσον εὐαίσθητος ὅσον εἶνε, ἀλλ' ὅτι εἶνε φιλόσοφος, καὶ οὕτως ἀντὶ νὰ εἴπῃ εἰς ζῶν ἀπέσταλκέ με ὁ Θεός, λέγει ἡ τύχη ἐγένετό μοι εὖνον· εὐθύς διὰ τῆς σοφιστικῆς ταύτης ἐκφράσεως τὰ ἀντικείμενα διαλύονται, ὁ κύκλος στενοῦται καὶ τὸ πάθος χάνεται ὁμοῦ μὲ τὰ δάκρυα.

Τέλος ὁ Ἰωσήφ ἐναγκαλιζέται τοὺς ἀδελφούς του, καθὼς ὁ Ὀδυσσεὺς ἐναγκαλιζέται τὸν Τηλέμαχον· ἀλλ' ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Βενιαμίν. Μεταγενέστερος συγγραφεὺς βεβαίως δὲν ἤθελε λείψει νὰ παραστήσῃ

αὐτὸν ῥιπτόμενον κατὰ προτίμησιν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ πλέον ἐνόχου ἀδελφοῦ του, ὥστε ὁ ἦρωας του ν' ἀποβῇ ἀληθῆς τῆς τραγωδίας πρόσωπον. Ἡ Ἱερὰ Γραφή ἐσπούδασε καλῆτερον τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν· ἐγνώρισε πῶς νὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ αἰσθήματος, ἕνεκα τοῦ ὁποῖου ὁ ἀνθρώπος πάντοτε φαίνεται βιαζόμενος νὰ προφθάσῃ ὅ,τι νομίζει μέγα, ἢ νὰ ἐκφέρῃ πᾶν ὅ,τι θεωρεῖ μεγάλην ἔκφρασιν· τοῦ λοιποῦ, ἡ σύγκρισις ἦν ὁ Ὀμηρος ἔκαμε περὶ τῶν λυγμῶν τοῦ Τηλέμαχου καὶ τοῦ Ὀδυσσεὺς μὲ τὰς φωνὰς ἀετοῦ καὶ τῶν ἀετιδῶν του, (ὡς οἰωνοὶ φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες...) μᾶς φαίνεται ἀσυγκρίτως ἰσχυροτέρα εἰς τὴν φράσιν ταύτην· α καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον Βενιαμίν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐκλαυσεν ἐπ' αὐτόν, καὶ Βενιαμίν ἐκλαυσεν ἐπὶ τῷ τράχηλῳ αὐτοῦ. Ἐνταῦθα τῶντι φαίνεται ἡ μόνη μεγαλοπρέπεια τοῦ εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἀρμοζόντος ὕψους.

Δυνάμεθα ἀπαντῆσαι εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν πλεῖστα ἄλλα τεμάχια ἀφηγηματικὰ τῆς αὐτῆς λαμπρότητος, ὡς τὸ τοῦ Ἰωσήφ· καὶ ταῦτα βεβαίως ὁ ἀναγνώστης θέλει δυνηθεῖ ἐπιτυχῶς νὰ παραβάλλῃ μὲ τὰ τεμάχια τοῦ Ὀμήρου. Θέλει συγκρίνει, παραδείγματος χάριν, τὸ βιβλίον τῆς Ρούθ μὲ τὸ βιβλίον τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Ὀδυσσεὺς παρὰ τῷ Εὐμαίῳ· ὁ Τωβίας παρέχει συγκινητικὰς τινὰς ὁμοιότητας μὲ τινὰς ἐκ τῶν σκηνῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσειᾶς· ὁ Πρίαμος ὀδηγεῖται καθ' ὁδὸν ἀπὸ τὸν Ἑρμῆν ὑπὸ τὸ σχῆμα νεανίου ἡδὴ γενειῶντος, καθὼς ὁ υἱὸς τοῦ Τωβίας ἀπὸ ἄγγελου ὑπὸ τὸ αὐτὸ σχῆμα. Ἄν πρέπει δὲ νὰ παραλείψωμεν οὐτε τὸν κύνα ὅστις τρέχει νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τοὺς γέροντας γονεῖς τὴν ἐπιστροφήν τοῦ ἀγαπητοῦ υἱοῦ τῶν· καὶ τὸν ἄλλον ἐκεῖνον κύνα ὅστις, μείνας πιστὸς μεταξὺ τοσούτης πληθῆος ἀχαρίστων ὑπηρετῶν, συμπληροῖ τὴν εἰμαρμένην του, ἅμα ἀναγνωρίζας τὸν κύριόν του ὑπὸ τὰ βράκη τῆς δυστυχίας. Ἡ Ναυσικᾶ καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ ὑπάγουσι νὰ πλύνωσι τὰ φορέματά των εἰς τοὺς ποταμούς· ἡ μία εὐρίσκει τὸν Ὀδυσσεῖα, καὶ ἡ ἄλλη τὸν Μωϋσῆν.

Ἰπάρχουσι πρὸ πάντων εἰς τὴν Γραφήν τρόποι τινὲς ἐκφράσεως συγκινητικώτεροι, καθ' ἡμᾶς, καὶ ὅλης τῆς ὀμηρικῆς ποιήσεως. Ὅταν οὗτος θέλῃ νὰ ζωγραφίσῃ τὸ γῆρας, λέγει·

τοῖσι δὲ Νέστορ ἤρχ' ἀγορεύειν, δεινὸς Πυλίων ἀγορητής, κτλ.
α Νέστωρ, ὁ περίφημος οὗτος τῶν Πυλίων ῥήτωρ, τὸ εὐγλωττον ἐκεῖνο στόμα τοῦ ὁποῖου οἱ λόγοι ἦσαν γλυκύτεροι καὶ τοῦ μέλιτος, ἠγέρθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνελεύσεως· ἦδη δύο ὀλοκλήρους γενεὰς ἀνθρώπων ἔθελε διὰ τῶν δημηγοριῶν του, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων ἐζησεν εἰς τὴν εὐρύχωρον Πύλον καὶ νῦν ἐδατλίευσεν εἰς τὴν τρίτην.

Ἡ ἐκφρασις αὕτη εἶνε τῆς ὠραιότερας ἀρχαιότητος ὡς καὶ γλυκυτάτης μελωδίας· ὁ δεύτερος στίχος

τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέει ἀδής, μιμείται τῶντι τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος, καὶ τὴν πειθῆνιον εὐγλωττίαν ἐνὸς γέροντος.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Φαραῶ διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ Ἰακώβ, ὁ πατριάρχης οὗτος ἀποκρίνεται· «*Ἐκατὸν τριάκοντα ἔτη εἶνε ἀφ' ὅτου εἶμαι νομάς· αἱ ἡμέραι μου ὑπῆρξαν βραχεῖαι καὶ πλήρεις πικρίας, καὶ δὲν ὁμοιάζουσι ποσῶς τὰς ἡμέρας τῶν πατέρων μου.*» Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἄς παροικῶ, ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη· μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου.» Ἰδοὺ δύο εἶδη ἀρχαιοτήτων πολὺ διαφερουσῶν· ἡ μία εἶνε εἰκονική, καὶ ἡ ἄλλη αἰσθηματικὴ· ἡ μία διεγείρει ἰδέας φαιδράς, ἡ ἄλλα θλιβεροὺς στοχασμούς· ἡ μία, παριστάνουσα τὸν ἡγεμόνα ἐνὸς λαοῦ, δεικνύει τὸν γέροντα σχετικῶς ὡς πρὸς μίαν τῆς ζωῆς θέσιν· ἡ ἄλλη τὸν θεωρεῖ ἀτομικῶς καὶ ὀλοκλήρως· ἐν γένει ὁ μὲν Ὀμηρος μᾶς κάμνει πλειότερον νὰ σκεπτόμεθα ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν γένει, ἡ δὲ Ἁγία Γραφή ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Ὀμηρος ὠμίλησε συνεχῶς περὶ τῆς ἡδονικῆς ζωῆς δύο συζύγων, ἀλλὰ παρέστησεν ἄρα γε αὐτὴν κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον; «*Εἰσήλθεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν Ρεβέκκην, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή, καὶ ἠγάπησεν αὐτήν· καὶ παρεκλήθη Ἰσαὰκ διὰ τὸν θάνατον Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.*»

Τελειόνομεν τὸν παραλληλισμὸν μας τοῦτον καὶ τὴν χριστιανικὴν ἐν γένει ποιήσιν διὰ τινος δείγματος, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς δώσῃ νὰ ἐνοήσωμεν μίαν στιγμὴν τὴν διαφορὰν ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ὕψους τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τοῦ Ὀμήρου. Λάβωμεν ἐν τεμάχιον ἀπὸ τὴν πρώτην, διὰ νὰ τὸ ζωγραφίσωμεν μὲ τὰ χρώματα τοῦ δευτέρου. Ἡ Ρούθ ὁμιλεῖ τοιοῦτρόπως εἰς τὴν Νωεμίν· «*Μὴ ἀντίστασαι κατ' ἐμοῦ βιάζουσά με νὰ σὲ ἐγκαταλείψω καὶ νὰ ἀναχωρήσω μόνη· ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς, θέλω ἔλθει κατόπιν σου. Θὰ ἀποθάνω ἐκεῖ ὅπου θ' ἀποθάνῃς· ὁ λαός σου εἶνε λαός μου, καὶ ὁ θεός σου θεός μου.*»

Ἄς προσπαθήσωμεν νὰ μεταφράσωμεν τὸν παράγραφον τοῦτον εἰς τὴν ὀμηρικὴν γλῶσσαν· α ἡ ὠραία Ρούθ ἀποκρινομένη λέγει εἰς τὴν σοφὴν Νωεμίν, τιμωμένην ἀπὸ τοὺς λαοὺς ὡς θεάν· Πῦσε τοῦ ν' ἀντίστασαι εἰς ὅ,τι μ' ἐμπνέει μία θεότης· θὰ σὲ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, τοιαύτην ὁποίαν τὴν γνωρίζω καὶ χωρὶς ν' ἀποκρύψω αὐτήν· ἀπεφάσισα νὰ σὲ ἀκολουθήσω· θὰ κατοικήσω μετὰ σοῦ, εἴτε ἂν μείνης μεταξὺ τῶν ἐπιτηδεύων εἰς τὸ ῥίπτειν τὸ τόξον Μωαβιτῶν, εἴτε ἂν ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰούδα, τὴν τόσον γόνιμον κατὰ τὰς ἐλαίας. Θέλω ζητήσαι μετὰ σοῦ τὴν φιλοξενίαν εἰς τοὺς λαοὺς οἵτινες σέβονται τοὺς ἱκέτας· αἱ κόνεις τῶν ὀστέων μας θέλουσιν ἀναμιχθεῖ ὁμοῦ ἐντὸς τῆς αὐτῆς κάλπης καὶ θέλω προσφέρει εἰς τὸν θεὸν ὅστις σὲ ἀκολουθεῖ πάντοτε τελειόσας ἑκατόμβας. Ταῦτα εἶπεν αὕτη· καὶ καθὼς ὁπότεν βίαιος ἀνεμὸς ἐπιφέρει χαλαρὰν βροχὴν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς, οἱ δὲ γεωργοὶ ἐτοιμάζουσι τὸν πυρὸν σῆτον καὶ τὴν κριθὴν καὶ κατασκευάζουσι κἀνυστρα ἀπὸ καλάμους μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἐπεξεργαστέμενος, διότι προβλέπουσιν ὅτι ὁ ὄμβρος οὗτος μέλλει νὰ ἀπαλύνῃ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς, καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸ καλὸν διὰ νὰ δεχθῇ τὰ πο-

λύτιμα δῶρα τῆς Δήμητρος, τοιοῦτοτρόπως οἱ λόγοι τῆς Ρούθ, ὡς γονιμοποιοὺς βροχῆ, συνεκίνησαν τὴν καρδίαν τῆς Νωεμίν.»

Καθ' ὅσον αἱ μικραὶ μας δυνάμεις μᾶς ἐσυγχώρησαν νὰ μιμηθῶμεν τὸν Ὀμηρον, ἰδοὺ ἴσως ἡ σκιά τοῦ ὕψους τοῦ ἀθανάτου τούτου πνεύματος· ἀλλ' ἐν τούτοις τὸ χωρίον τῆς Ρούθ, οὕτως ἀναλυθὲν, δὲν ἔχασεν ἄρα τε τὸ ἀρχικὸν ἐκεῖνο θέλητρον τὸ ὁποῖον ἔχει εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν; Ποία ποιήσιν δύναται ποτὲ νὰ μιμηθῇ τὴν φράσιν ταύτην· «*ὁ λαός σου λαός μου καὶ ὁ θεός σου θεός μου.*»

Ἀρνούμενος ἠδυνήθημεν, καθόσον ἐκτείνονται τὰ φῶτά μας, νὰ παραθέσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τινὰς τῶν ἀπείρων καλλωνῶν τῶν θεῶν γραφῶν. Εὐτυχεῖς ἐὰν ἠδυνήθημεν νὰ τοῖς ἐμπνεύσωμεν καὶ τὸν πρὸς αὐτάς θαυμασμόν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ Σατωβριάνδου.)

I. M. P.

ΑΤΜΟΠΛΟΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΑΒΙΝΗ.

—0—

Μετὰ τοὺς ἀρχαίους Τυρίους καὶ Καρχηδονίους οἱ Ἕλληνας, καταβάντες εἰς τὸ στάδιον τῆς θαλάσσης, ὑπερέβησαν αὐτοὺς καὶ ὡς ναυτικοὶ καὶ ὡς ἔμποροι. Ὄθεν ἡ Κόρινθος τὸ κατ' ἀρχάς, καὶ ἔπειτα ἡ Ἀλεξάνδρεια, Ἑλληνικὴ ἀποικία, κατεστάθησαν τὸ ἐμπορεῖον τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης. Ἀσίαν δὲ λέγοντες ἐνοοῦμεν οὐ μόνον τὴν Μικράν, ἀλλὰ καὶ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Περσίαν, καὶ τὴν Μηδίαν, κλπ· προσέτι δὲ καὶ τὴν Ἰνδίαν καὶ Σινικὴν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν αὐτὴν, χώρας πεμπούσας τὰ προϊόντα αὐτῶν διὰ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Οἱ Ῥόδιοι διέπρεψαν κατὰ τὰς ναυτικὰς δυνάμεις, καὶ ὁ ναυτικὸς αὐτῶν κώδιξ θευμάζεται καὶ σήμερον ὑπὸ τῶν νεωτέρων· διὸ οἱ Ῥωμαῖοι, τιμῶντες τὴν ἀξίαν τῶν κατοίκων τῆς νήσου ταύτης, ἐχάρισαν αὐτοῖς πολλὰ δικαιώματα. Ἕλληνας ἦσαν καὶ οἱ Μασσαλιῶται, ἀποικοὶ τῶν Φωκαέων, οἵτινες ἐξακολουθοῦσιν ἕκτοτε τὴν ἐμπορίαν τοσοῦτω εὐδοκίμως. Ἀλλὰ καὶ ὑποδουλωθεῖσα ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐξηκολούθει ἐμπορευομένη διὰ τῶν ἀποίκων αὐτῆς καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν μέχρι τοῦ μεσαιῶνος.

Κληρονομικὴν ἄρα ἔχοντες τὴν περὶ τὸ ἐμπορεύεσθαι εὐφυῖαν καὶ κλίσιν οἱ Ἕλληνας, ἐπιδίδονται εἰς τοῦτο μετὰ πολλῆς δραστηριότητος πανταχοῦ τῆς γῆς, καθ' ἅπασας τὰς παραλίους πόλεις τῆς Εὐρώπης, εἰς τὰ βᾶθη τῆς Ἀσίας, εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς Ἰνδίας, εἰς τοὺς ἀντίποδας τῆς Ἀμερικῆς τόπους, εἰς τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἐν γένει ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐμπορευμάτων.

Τοιαύτη δὲ ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων καὶ ἡ τιμιότης αὐτῶν περὶ τὰς

ΑΘΗΝΑΙΣ. Σύμβολον Θεσσαλίας.

συναλλαγάς, ὥστε πανταχοῦ τιμῶσι τὴν πατρίδα αὐτῶν καὶ ἐλκύουσι τὸ σέβας τῶν ξένων. Οἱ ἐν Ἀγγλία παρεπιδημοῦντες διακρίνονται πρὸ πάντων διὰ τὸ μεγαλεπήβολον καὶ ἐπιχειρηματικὸν καὶ διὰ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ μάρτυς μεταξὺ ἄλλων ἡ ἐν Λίβερπουλ σύστασις τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρίας, ἡ θεμελιωτὴν ἔχουσα τὸν Κ. Παπαγιάννην.

Τὸ καθ' ἡμᾶς οὐ μόνον ὡς ἐμπορικὴν ἀλλὰ καὶ ὡς πολιτικὴν σημασίαν ἔχουσαν θεωροῦμεν τὴν ἐταιρίαν ταύτην· διότι οὐδὲν ἄλλο ἀναδεικνύει τόσον, ὡς πολλάκις εἶπομεν ἐν τῇ Πανδώρα, τὸ μέγεθος τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος, ὅσον ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία καὶ ἐμπορία, ἀνευρισκόμενοι καὶ εἰς τοὺς ἀπωτέρους λιμένας καὶ τὰς ἀπωτέρας χώρας.

Ὡς γνωστόν, ἡ ἐταιρία αὕτη συνστήθη τῇ συνδρομῇ πρὸ πάντων τῶν ἐν Λίβερπουλ καὶ Μάντσεστερ Ἑλλήνων πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, ὑπὸ τῶν ΚΚ. Παπαγιάννη καὶ Μουσαβίνη· ἔχει δὲ σήμερον ἑπτὰ ἀτμόπλοια, τὴν Ἀρκαδίαν τόνων 1000, τὴν Λακωνίαν 1200,

τὴν Ἀγίαν Σοφίαν 1300, τὴν Θεσσαλίαν 1200, τὸν Ὀρόντην 1200, τὴν Ἰωνίαν 1300 καὶ τὴν Βοιωτίαν 1000.

Οὐ μόνον δὲ ὀνόματα ἀλλὰ καὶ σύμβολα Ἑλληνικὰ φέρουσι τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα, καὶ ῥήσεις προσφθεῖς Ἑλλήνων συγγραφέων, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν παρατιθεμένων ἀπεικονισμάτων· διότι ὁ Ἕλλην, ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκηται καὶ ὅ,τι καὶ ἂν ἐπιχειρῇ, ἀγαπᾷ πάντοτε τὴν πατρίδα, καὶ πρὸς αὐτὴν στρέφει τὰ βλέμματα.

Τὰ παρατιθέμενα σύμβολα εἶναι τῆς Ἀρκαδίας, τῆς Λακωνίας καὶ τῆς Θεσσαλίας, χαραχθέντα εὐδοκίμως ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Κ. Α. Ρομπέρ, νέου ἀξιόμου συστάσεως καὶ διὰ τὴν εὐφυίαν καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ διὰ τὴν ἔνδειαν· ἄλλοτε δὲ ἴσως δημοσιεύσωμεν καὶ τῶν λοιπῶν ἀτμοπλοίων τὰ ἐμβλήματα.

ΑΡΤΕΜΙΣ. Σύμβολον Ἀρκαδίας. (Ἴδε σελ. 522.)

ΑΠΟΔΗΜΗΤΟΥ ἈΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

(Συνέχεια. Ἴδε σελ. 114.)

Καὶ ἀγαπᾷ μὲν οἱ Γάλλοι τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, ἀγαπᾷσιν ὅμως καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν· εἰς ταύτην τὴν ἐρώτησιν ἀπεκρίθη ἄλλοτε ἐπίσημος τῆς Γαλλίας δημοσιογράφος, ὁ Κ. Duvergier de Hauvranne. « La mode, ἔγραψε τὸ 1834 ἔτος ἐν τῇ Revue des Deux Mondes, avait pris les Grecs sous sa protection en 1824, et la mode se retirait d'eux et les déclarait surannés en 1834. » Εἰμεθεὶς ἀρχαὶ καὶ ἡμεῖς ἐνδυμα, τὸ ὅποιον ἀξιούσι νὰ κόπτωσι, νὰ ῥάπτωσι καὶ νὰ φορῶσιν ἄλλοι, ποτὲ μὲν κοινὸν ποτὲ δὲ μακρὸν, κατὰ τὴν ὀρεξίν των, ὅπως ἐλεγεν ἄλλοτε ὁ Montaigne κατακρίνων τὴν ἀστασίαν τῶν ἰδίων συμπολιτῶν· « Quand il portoit le busc de son pourpoint entre les mammelles, il maintenoit, par vives raisons, qu'il étoit en son vray lieu: quelques années apres, le voyla avallé jusques entre les cuisses; il se mocque de son aultre usage, le treuve inepte et insupportable. » Εἰς τὰς ὀλίγας ἐκείνας λέξεις τοῦ Γάλλου δημοσιογράφου περιέχε-

ται ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τῶν σχέσεων τῆς Δύσεως πρὸς ἡμᾶς. Ἐπὶ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, ὀλίγα μόνον ἔτη μετὰ τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ἡμῶν ἀγῶνος, λησμονήσαντες καὶ αὐτὰ τῶν Ἑλλήνων τὰ τρόπαια, ἔγραψον ὅτι « ἡ δημιουργία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὑπῆρξεν ἐλπίς θεμελιωθεῖσα ἐπὶ ἀνικητήτων » (α). Καὶ οὕτω τὸ Μεσολόγγιον, ἡ Χίος, ἡ Ἀράχθωβα, ὁ Καφερέις, τὰ Ψαρᾶ, καὶ τόσα ἄλλα μέρη μαρτυροῦσαν τὰ παθήματα, τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν φιλοπατρίαν ἡμῶν ἐξηλείφοντο διαμιᾶς! Ὁμολογῶ ὅτι μετὰ τὸν πόλεμον ἐκεῖνον ἐκόπασεν ἡ καθ' ἡμῶν τρικυμία, ἐν τῇ Γαλλίᾳ μάλιστα, ὅπου τὰ γενναῖα αἰσθήματα καὶ ἡ φιλάνθρωπία ἐπικρατοῦσι πολλάκις καὶ αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος· ἀλλ' ὁ σάλος βομβοῖ εἰσέτι, διότι χεῖλη ἐμπροσθὴ ἡ μωρὰ ἀναρβιπίζουσιν αὐτόν. Συμβαίνει ὅμως περιεργότερον τι ἢ μᾶλλον λυπηρότερον· λησμονοῦντες ἐνίοτε τὴν ἡλικίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος καὶ οἱ πρὸς αὐτὴν εὐμενεστεροί, ἀποροῦσι μὲν διὰ τί δὲν ἐπραξε τοῦτο, παρκα-

(α) « Une espérance fondée sur un souvenir » Ἴδε ἐν τῇ Revue des Deux Mondes τὸ ἀρθρον τὸ ἐπιγεγραμμένον « Le Roi Othon et la Grèce dans la question d'Orient, » ὑπὸ Eugène Forcade.

βλέπουν δὲ ὅτι ἐπραξεν ἄλλο ἀναγκαιότερον ἢ σπουδαιότερον. Ἐὰν δὲ δὲν λαυθάνωμαι, καὶ ἂν πρέπη νὰ συμπεράνω ἐξ ὧν ἤκουσα ἢ ἀνέγνων, εἰμὴ διόλου, τοῦλάχιστον πολλὰ ὀλίγον ἐπανωρθώθησαν αἱ περὶ τῶν ἀνατολικῶν λαῶν ἐσφαλμέναι ἰδέαι ἐκ τῆς πανστρατιᾶς τοῦ 1854 ἔτους· διότι τὰ αὐτὰ καὶ λέγονται καὶ γράφονται, ἀντιγράφονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ ἐνὸς τὸν ἄλλον ἀβασανίστως. Ἄλλοτε, ἐπὶ Rouqueville, φέρ' εἶπεῖν, καὶ Cousinery καὶ Eton, αἱ περὶ ἡμῶν κρίσεις ἦσαν δικαιότεραι, διότι ἐξέδιδον αὐτὰς ἀφοῦ πρῶτον ἐσπούδαζον μετὰ πλείονος ἐπιστάσις τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος· ἡ διπλωματία ὅμως φαίνεται ἀείποτε κακὴν ἔχουσα προαίρεσιν πρὸς αὐτό· διότι, ὡς μ' ἔλεγε τις ἐπίσημος τῆς Γαλλίας πολιτικός ἀνὴρ, ὅλοι οἱ πρέσβεις, οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει μάλιστα, ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης συστάσεως τῶν πρεσβειῶν, ἐπαναλαμβάνουσι τὰ αὐτὰ καθ' ἡμῶν.

Ἐν γένει ὅμως ἡ γνώμη φαίνεται, ὡς εἶπον, ἡπιωτέρα, καὶ μάλιστα ἐκείνων ὅστινες ἀγαπῶσι νὰ συναστρέφονται τοὺς ἐν Παρισίοις Ἕλληνας. Δὲν ἐξετάζω ὅποιοι ἦσαν ἄλλοτε οἱ ἐκεῖ ἡμέτεροι σπουδασταί· σήμερον ὅμως τιμῶσι τὴν πατρίδα καὶ διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ διὰ τοῦ κοσμοῦ αὐτῶν πολιτεύματος. Εἶναι δὲ μέγας ὁ ἀριθμὸς ἐκ τε τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δούλης Ἑλλάδος, καταγινόμενοι εἰς παντοίας ἐπιστήμας καὶ τέχνας, καὶ νομικὴν, καὶ ἰατρικὴν, καὶ γεωργίαν, καὶ ἀστρονομίαν, καὶ μηχανικὴν, καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας, καὶ γλυπτικὴν, καὶ ζωγραφίαν, καὶ εἰς τὴν πλακουντοποιαν αὐτήν, ἢ καὶ τελειοποιούντες τὰς ἐνταῦθα γενομένας σπουδὰς αὐτῶν. Καὶ ἐκ μὲν τῶν τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος ἀξιοὶ σημειώσεως εἶναι οἱ υἱοὶ Νέγηρ, οἱ ἀδελφοὶ Μαυροκορδάτου, ὁ Κωστής, ὁ Δεσποτόπουλος, ὁ Ζωχιῆς, ὁ Ράλλης, ὁ Τσιγαράς, ὁ Πισπίρης, ὁ Γεωργαντᾶς, ὁ Σταυρίδης, ὁ Πατρινός, ἐκ δὲ τῆς δούλης οἱ ἀδελφοὶ Ἀριστάρχαι καὶ ἀδελφοὶ Καραθεοδωρῆ, καὶ ὁ ἐκ Ζακύνθου Στέφανος καὶ ἄλλοι. Ὁ Κ. Κόσος, ἐμπειρὸς ἄμα δὲ καὶ ἄπορος ἐρμολύφος, εἴλκυσε διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ τῶν ξένων τὴν προσοχὴν. « Si vous jetez, écrivait en Union τὴν 18 Ὀκτωβρ. 1858, un coup d'œil sur la Grèce, vous remarquerez des progrès plus étonnans encore. Les arts et les sciences sont partout cultivés avec autant d'ardeur que de succès, et j'ai lu sans surprise dans un de nos journaux artistiques que les amateurs parisiens et étrangers allaient visiter à l'envi le modeste atelier de la rue Cassette, où le sculpteur Cossios vient de placer la statue d'Homère considérée déjà comme un chef d'œuvre d'esthétique, à côté des bustes de Byron, de Fabvier, de Saint-Marc-Girardin et de quelques autres illustrations qui ont apporté à la Grèce le concours de leur plume et de leur épée. » Ὁ Π. Σκιαδόπουλος, οὐτινος τὰ ἔργα ἐκάλλυνον ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν Παρθένον, ἐπανέρχεται ταχέως εἰς τὰς Ἀθήνας φέρων τὴν τέχνην τῶν Γάλλων μετὰ τῆς ἀρχαίας πενίας αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ γυναίκα ἐχομεν ἐν Παρισίοις ἐκπροσωπούσας τὴν Ἑλληνικὴν εὐ-

φυίαν· ἡ Κ. Σομερίτου, καταμικήσασα δι' ἰδίας μεθόδου δεῖνῃ κατὰ τῶν μεταξοσκωλήκων ἐπιδημίαν, ἔτυχε δις τῶν ἐπαίνων τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀγρονομίας ὑπουργοῦ, ἐπιστεῖλαντος αὐτῇ ταῦτα· « Malgré les circonstances défavorables que cette éducation avait eues à subir, vous avez obtenu des résultats comparativement remarquables et exceptionnels. »

Καὶ ἄλλοι δὲ Ἕλληνες διαμένοντες ἐν Παρισίοις καὶ μετερχόμενοι ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα, οἱ οἱ ἰατροὶ Ρώτας καὶ Ζαμπακὸς τοὺς ὁποίους δὲν εὐτύχησα νὰ γνωρίσω, ἀπολαύουσι καλλίστης ὑπολήψεως. Ὁ γνωστὸς Μηνᾶς Μινωίδης, εἰ καὶ πρεσβύτης καὶ ἄπορος, δὲν παύει ἀγωνιζόμενος καὶ γράφων. Ἐνῶ ἐτι ἤμην ἐκεῖ ἐδημοσίευσεν διὰ τοῦ τύπου δύο ἀνέκδοτα χειρόγραφα, τὸ περὶ Γυμναστικῆς τοῦ Φιλοστράτου, σοφοῦ Ἀημνίου ἀκμάσαντος τὴν Γ' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. καὶ διδάξαντος τὴν Ῥητορικὴν ἐν Ἀθήναις, καὶ τὸ κατὰ τῶν Πλήθωρος ἀποριῶν ἐπ' Ἀριστοτέλει Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου. Ὁ Πλήθων, ὅστις πρῶτον μὲν ὠνομάζετο Γεμιστός, ἐξελλήνισεν δὲ μετὰ ταῦτα τὴν ἐπωνυμίαν ὅπως μάλιστα προσομοιάσῃ αὐτὴν πρὸς τὴν τοῦ Πλάτωνος, ἦτο μέγας θιασώτης τῶν δογμάτων τοῦ φιλοσόφου τούτου, ἐνῶ ὁ Γεννάδιος, θεωρῶν τὸ φιλοσοφικὸν σύστημα τοῦ Ἀριστοτέλους συμφωνότερον πρὸς τὴν θεολογίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἀντεφέρετο πρὸς αὐτόν· διὰ τοῦτο ἔγραψε καὶ τὸ ἀνωτέρω πόνημα. Ὁ Πλήθων ἠθέλησεν ἀκολούθως νὰ δημιουργήσῃ νέαν θρησκείαν, τῆς ὁποίας τὰ δόγματα, τοὺς κανονισμοὺς, τοὺς ὕμνους καὶ πολλὰ ἄλλα εὐρίσκομεν, εἰ καὶ ἀτελῶς, ἐπειδὴ μέγα μέρος τοῦ πονήματος παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Γενναδίου τῷ πυρὶ, ἐν τῇ Πλήθωρος τόμῳ συγγραφῇ, ἣν ἀνέκδοτον τέως οὖσαν ἐξέδωκε περὶ τὰ τέλη τοῦ λήξαντος ἔτους ἐν Παρισίοις ὁ σοφὸς ἑλληνιστὴς Alexandre. Ἐκ ταύτης τῆς συγγραφῆς ἠρανίσθη, ὡς φαίνεται, τὰ πλείστα τῶν μετεωρολογημάτων αὐτοῦ καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς αἰρεσιάρχης Καίρης.

Φρονῶ ὅμως ὅτι πρὸς τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλληνικῆς ἀποικίας ἀπαιτεῖται καὶ ἡ πρόνοια τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἀρκεῖ νὰ καυχᾶται ὅτι ἔχει καὶ εἰς τὰς ἐσχάτιας τῆς γῆς ἐμπόρους καὶ λογίους καὶ ναύτας· πρέπει αὐτὴ νὰ κρατῇ καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ παντάχῳ τὴν σημαίαν τῆς ἐθνότητος, τῆς πίστεως καὶ τῆς γλώσσης· πρέπει αὐτὴ νὰ εἶναι πάντοτε καὶ πανταχοῦ παρούσα ἵνα ἐνθαρρύνῃ καὶ ἠθοποιῇ καὶ τιμωρῇ εἰ δέον διὰ τῆς ἠθικῆς αὐτῆς ἰσχύος τοὺς Ἕλληνας· τοῦτο καὶ χρέος καὶ συμφέρον αὐτῆς. Τριακόσιοι καὶ ἐπέκεινα Ἕλληνες, ἀδιάφορον ἂν τινες εἶναι καὶ ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, εὐρίσκονται ἐν Παρισίοις, καὶ ὅμως στεροῦνται ἐκκλησίας, ἐνῶ καὶ οἱ Δάκες ἔχουσι. Τὸ περὶ δαπάνης θεωρῶ πρόφασιν ψιλὴν καὶ ἐνοχον, ὅσαίς μάλιστα πρόκειται περὶ τῶν ἠθῶν τῆς νεολαίας, τῶν θεμελιῶν τούτων συμπάσης τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Πλὴν τούτου εὐκόλον νὰ συντηρηθῇ ὁ ναὸς διὰ τῶν συνδρομῶν τὰς ὁποίας ἀενάως χο-

ἸΠΠΟΚΕΝΤΑΥΡΟΙ. Σύμβολον Λακωνίας. (Ἴδε σελ. 522).

ρηγοῦσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν οἱ ὁμογενεῖς ἀνεῦ ὠριμένου σκοποῦ, ἀλλ' ὅπως δαπανήσῃ αὐτὰς ὠφελιμότερον. Δὲν εἶναι τάχα ἐκ τῶν ὠφελιμωτέρων καὶ ἡ σύστασις Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας ἐν Παρισίοις; Τὴν αὐτὴν γνώμην ἠκούσαμεν καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Κ. Ρόκ, ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος, μετ' ἀόκνου ζήλου μεριμνῶντος περὶ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος.

Τὸν ὄργανον τοῦτον τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν μάθησιν ἀναγνωρίζει καὶ δι' ἐνθέρμων λόγων ὑποκαίει ἀδιακόπως ὁ ἀκραιφνέστατος τῶν φίλων τῆς Ἑλλάδος Κ. Βιλλεμαίν. Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν εἰς Παρισίους ἀφίξίν μου παρευρέθη εἰς συνεδρίασιν τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος τῆς Ἀκαδημίας, καθ' ἣν προέκειτο νὰ ἀναπληρωθῇ μέλος ἀποθανόν. Ὁ ἀποθνήσκων ἦτο εἰδήμων τῆς ἀνατολικῆς φιλολογίας, καὶ, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθος, ὁ ἀντ' αὐτοῦ ἐκλεχθὸς μένος ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ διάδοχος τῶν γνώσεων ἐκείνου. Καὶ πρόεδρος μὲν τῆς συνεδρίας ἦτο ὁ παρ' ἡμῖν ἄλλοτε ἱκανὸν χρόνον διατρίψας Κ. Le Bas, γραμματεὺς δὲ αὐτὸς ὁ Κ. Βιλλεμαίν· ἡ δὲ μάχη, εἰ καὶ ἀναίμακτος, προεμηνύετο πεισματώδης, διότι τρεῖς ἦσαν οἱ ὑποψήφιοι, ἐξ ὧν τὸν ἕνα ὑπεστήριξε διὰ τοῦ κύρους αὐτοῦ καὶ ὁ Κ. Guizot. Τὸν ἄνδρα τοῦ-

τον, τὸν κυβερνήσαντα καὶ διὰ τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ λαμπρύναντα τὴν ἰδίαν πατρίδα, περιεργαζόμενον ἐν ἀνέσει πρὸ τῆς συνεδρίας συνδιαλεγόμενον μετὰ τῶν ἄλλων. Τὸ ἦθος ἔχων, ὡς καὶ ὅτε ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας τὰς τύχας τεσσαράκοντα ἑκατομμυρίων Γάλλων, ἡγεμονικόν, ἀλλ' εὐπρεπὲς καὶ γαλήνιον, τὸ μέτωπον ἱλαρόν, τὸ ἐνδυμα κόσμιον, τὸ βλέμμα διαβατικόν καὶ φλογερὸν ἀλλὰ μελαγχολικόν, ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην μου τὴν περιχοπὴν ἐκείνην τοῦ περὶ τῆς ἐν Γαλλίᾳ δημοκρατίας συγγραμμάτος του, ὅπου θρηνῶν τὸ εὐμετάβολον τῶν πολιτειῶν, ζωγραφεῖ βεβαίως αὐτὸς ἑαυτόν· « Je ne conçois pas, λέγει περιλυπος, pour des cœurs un peu fiers, une plus douloureuse destinée que d'appartenir à de tels temps. Il ne reste plus alors qu'à s'enfermer dans les soins de la vie domestique et dans les perspectives de la vie religieuse. Les joies et les sacrifices, les travaux et la gloire de la vie publique n'existent plus. » Καὶ τῶντι, ἀποχωρήσας μετὰ τὸ 1848 ἔτος εἰς τὸ πενιχρὸν αὐτοῦ κατάλυμα κατὰ τὴν ὁδὸν La ville Pénéque, αὐτὸς ὁ ἀποβαλὼν ἄλλοτε καὶ τὰ πλουσιώτατα δῶρα τῶν Ἰνδῶν ἡγεμόνων, δίδει σπάνιον παράδειγμα ἀδιασίτου ἐγκαρτερήσεως εἰς μίαν ἰδέαν, σπάνιον καὶ ἐν

Εὐλογημένον τὸ ὄνομα ἐκείνου ὅστις πρῶτος ἐφύρε τὸ περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀομμάτων σύστημα! Οἱ μὲν εὐποροὶ, οἱ μὴ ἔχοντες ἀνάγκην ἐπαγγέλματος ἵνα πορισθῶσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, μανθάνοντες νὰ ἀναγινώσκωσι διὰ τῆς ἀφῆς, νὰ μουσικεῦνται ἢ καὶ τέχνην τινὰ νὰ κατεργάζωνται χάριν τέρψως, διανύουσιν ἀλυπότερον τὸν

τυφλὸν γε καὶ δύστηνον ἀνθρώπου βίον

οἱ δὲ ἀποροὶ κερδαίνοντες διὰ τῆς ἐργασίας τὸν ἄρτον αὐτῶν, δὲν περιέρχονται τὰς ὁδοὺς ἐπαιτοῦντες καὶ καταφρονούμενοι.

Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων μαθητῶν τοῦ *Αὐτοκρατορικοῦ τυφλοκομείου* τέσσαρες διαπρέπουσι σήμερον. ὁ Ρενιον, καθηγητῆς τῆς ὑψηλοτέρας μαθηματικῆς ἐν τινι Λυκείῳ, ὁ Γωτιέ, γνωστὸς μουσουργός, ὁ Μοντάλ, κυμβαλιστῆς ἐφάμιλλος τοῦ Πλέγελ καὶ Ἐράρ, καὶ ὁ Φουκώ, ἐμπειρότατος μηχανικὸς βραβευθεὶς καὶ διὰ μεταλλεῖου.

Οὐχ ἤττον φιλόφρωνος εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ τινῶν ἄλλου εἶδους καταστημάτων τὰ ὅποια ἐπετεκλήθη μετ' ἴσης εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἐρευρέτας αὐτῶν τῶν Φατῶν (Grèches) καὶ τῶν Ἀσύλων (Salles d'asile). Αἱ Φάτναι, αἵτινες ὠνομάσθησαν οὕτω εἰς ἀνάμνησιν τῆς φάτνης ἐν ἣ ἐγεννήθη ὁ ἀρχηγὸς τῆς θρησκείας ἡμῶν, εἶναι βρεφοτροφεῖα ὅπου ἐρχόμεναι καθ' ἑκάστην πρωτὴν αἱ ἐνδεδεῖς μητέρες, αἱ μέλλουσαι νὰ ἐργασθῶσιν ἐκτὸς τῆς κατοικίας αὐτῶν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἀποθέτουσι τὰ τέκνα τὰ τε θηλάζοντα καὶ τὰ ἔχοντα ἡλικίαν μέχρι τεσσάρων ἢ πέντε ἐτῶν. Αἱ δὲ ἐν ταῖς Φάτναις ἐπιμελήτριαι παραλαμβάνουσαι αὐτά, τὰ λούουσι, τὰ ἐνδύουσι διὰ καθαρῶν ἐνδυμάτων, τὰ τρέφουσι, τὰ κοιμίζουσι, συμπαίζουσι μετ' αὐτῶν, τὰ συνεθίζουσι εἰ δεῖον νὰ περιπατῶσι, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ περιποιῶνται κάλλιον καὶ αὐτῶν τῶν μητέρων. Αἱ ἀπρωρημέναι μικραὶ καὶ ὠρείδεις αὐτῶν κλίνει εἶναι τοσοῦτ' καθαρὰί, ἡ ἀτμοσφαῖρα τῶν κοιτῶνων τοσοῦτ' ἀπηλλαγμένη παντὸς μιάσματος, ἡ τάξις τοσοῦτ' ἀκριβής, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσῃ τις τὴν ὁσιότητα (ἡ λέξις δὲν μοι φαίνεται ὑπερβολικῆ) τῶν γυναικῶν ἐκείνων αἵτινες ἀφιερῶνται εἰς τὸ φιλόφρωνον τοῦτο ἔργον. Αἱ μητέρες ἐπανερχόμεναι τὸ ἐσπέρας παραλαμβάνουσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἵνα τὰ ἐπαναφέρωσι τὴν ἐπιούσαν.

Τοιαῦτα περίπου εἶναι καὶ τὰ Ἄσυλα· ἀλλὰ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀποθετόμενα παιδιὰ ἔχουσι ἡλικίαν ἀπὸ πέντε ἕως ἑπτὰ ἐτῶν, φέρουσι μετ' ἑαυτῶν τροφήν, μανθάνουσι τὸ γράφειν καὶ τὸ ἀναγινώσκειν, καὶ συνεθίζονται εἰς τὴν κοσμιότητα, τὴν τάξιν καὶ τὴν χρηστοθήειαν.

Μακάρια τὰ ἔθνη τὰ αὐτῶ πως φροντίζοντα περὶ τῆς ἠθικῆς διαβρῦθιμείσεως τῆς νεολαίας!

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ. Ἴδου πόσος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους τούτου. Ἐν μὲν Ἀθήναις, 1, Ἀθηνᾶ, 2, Αἰών, 3, Ἀνεξάρτητος, 4, Ἀπόμαχος (περιод. σύγγρ.), 5, Ἀριστοράνης (ὁμ.), 6, Ἀσκληπιὸς (ὁμ.). 7, Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς, 8, Αὐγή, 9, Ἕλλην, 10, Ἐλπίς, 11, Ἐποχή, 12, Ἐσπέρα, 13, Εὐαγγελικὸς Κήρυξ (περιод. σύγγρ.), 14, Ἐφημερ. Κυριακῆς, 15, Ἐφημ. Στρατοῦ, 16, Ἐφημ. Φιλομαθῶν, 17, Ζέφυρος, 18, Ἥλιος, 19, Ἰατρικὴ Ἐφημερίς, 20, Ἰατρικὴ Μέλισσα (σύγγρ. περιод.), 21, Ἰταλικὸς Ταχυδρόμος, 22, Μέρμηρα, 23, Νέα Ἑλλάς, 24, Νομικὴ Μέλισσα, 25, Πανδώρα (περ. σύγγρ.), 26, Πρωϊνὸς Κύρυξ, 27, Τύπος, 28, Φήμη, 29, Φιλόπατρις, 30, Φιλόπατρις Ἕλλην, 31, Φιλελεύθερος. Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις: 1, Ἀρκαδία, ἐν Τριπόλει, 2, Βελτιώσις, αὐτόθι, 3, Μεσσηνία, ἐν Καλάμαρις, 4, Ἀχαΐα, ἐν Πάτραις, 5, Συνταγμ. Μίνως, αὐτόθι, 6, Φοίνιξ, αὐτόθι, 7, Φάρος Ὀρθρους, ἐν Λαμία, 8, Ἑλλ. Χρονικὰ, ἐν Μεσολογγίῳ, 9, Τηλέγγρ. Κυκλάδων, ἐν Σύρῳ, 10, Ἀστὴρ Κυκλάδων, αὐτόθι. Τὸ ὅλον 41.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

—000—

ΦΥΛΑΔΑ. 202. σελ. Βίβλι ὑπὸ τὸ οἰκόσημον τοῦ Λομβάρδου στοιχ. Α, ἀντὶ Β, καὶ ὑπὸ τὸ τοῦ Φραγκοπούλου στοιχ. Β, ἀντὶ Α.

ΦΥΛΑΔΑ. 212. στίλη 1, σελ. 466, στίχ. 28. ἀντὶ τῆς καθ' ἡμᾶς πόλεως ἀνάγν. τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀσίας πόλεως.

Εἰς τὴν 2 στίλην τῆς αὐτῆς σελ. στίχ. 30, ἀντὶ Οὐαϊλλάντιος γρ. Οὐαϊλλάντιος.

Σελ. 468 στίλ. 2. στίχ. 1. ἡρωπομένη ἀντὶ ἡρειπωμένη.

ΦΥΛΑΔΑ. 213, σελ. 481. σελ. 2. στίχ. 27. ἀντὶ συναγκειτῶν, γρ. συναγκειτῶν.

Σελ. 482. στίλ. 2. στίχ. 28. ἀντὶ ὑπὸ ἀνθυπάτου (κονσουλαρίου), γράφ. ἀπλῶς κονσουλαρίου.

Σελ. 483. στίλ. 2. στίχ. 13. ἀντὶ Ῥωσσόν γρ. Ῥωσσόν, καὶ στίχ. 16. ἀντὶ ἀλωθεῖσι γρ. ἀλωθεΐσαις, καὶ στίχ. 49. ἀντὶ Ῥωσσόν, ἢ, γρ. Ῥωσοί, οἱ.

Σελ. 485. στίλ. 1. στίχ. 49. ἀντὶ Gaill γρ. Gaill à.

ΦΥΛΑΔΑ. 212. σελ. 478, στίλ. 2. στίχ. 7. ἀντὶ ὀρθωτέρας γρ. ὀρθωτέρας, καὶ σελ. 479. στίλ. 1. στίχ. 11. ἀντὶ ἀντικαθίσταται, γρ. ἀντικαθίσταται, καὶ στίχ. 48, ἀντὶ ὀρθότερον, γρ. ὀρθότερον.

ΦΥΛΑΔΑ. 214. σελ. 503. στίλ. 2. στίχ. 23, ἀντὶ διαστέλλαις καὶ... γρ. διαστέλλαις τὰ χεῖλη καί... Εἰς τὴν σελ. 505. στίλ. 1. στίχ. 1, ἀντὶ 1848, γρ. 1850.